

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE
CATEDRA DE DREPT**

CURRICULUM UNIVERSITAR

**PRIVIND ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA PRACTICII DE
SPECIALITATE**

Ciclul II - studii superioare de master

Codul și denumirea domeniului general de studiu: 042 Drept

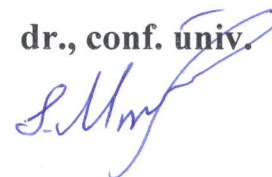
Codul și denumirea domeniului de formare profesională: 0421 Drept

Denumirea programului de master: Științe penale, criminologie și criminalistică

Forma de învățământ: învățământ cu frecvență

Autor: SPATARI Mariana

dr., conf. univ.

Bălți – 2021

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de drept,

proces-verbal nr. 1 din 03.09.2021

Șeful Catedrei de drept

conf. univ., dr. **Ina ODINOKAIA**

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Drept și Științe Sociale,

proces-verbal nr. 1 din 01.10.2021

Decanul Facultății de Drept și Științe Sociale

conf. univ., dr. **Vitalie RUSU**

I. INFORMAȚII DE IDENTIFICARE A CURSULUI

Facultatea: *Drept și Științe sociale*

Catedra: *Drept*

Domeniul general de studiu: *042 Drept*

Tipul programului: *Master de profesionalizare*

Denumirea programului de master: *Științe penale, criminologie și criminalistică (90 / 120 credite)*

Administrarea unității de curs: *Practica de specialitate*

Codul unității de curs / modulului	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			curs	seminarii	laborator	studiu individual		
SP (90 credite) - P.02.O.013	10	300	-	-	-	300	Examen	română
SP (120 credite) - P.03.O.021	10	300	-	-	-	300	Examen	română

Anul de studiu și semestrul în care se realizează:

Științe penale, criminologie și criminalistică (90 credite) - anul I, semestrul 2

Științe penale, criminologie și criminalistică (120 credite) - anul II, semestrul 3

Statutul: unitate de curs obligatorie

II. INFORMAȚII REFERITOARE LA CADRUL DIDACTIC / CADRELE DIDACTICE

Conducerea generală, științifico-metodologică, a practicii de specialitate este exercitată de către titularii Catedrei de Drept, desemnați de Catedră în fiecare an în dependență de repartizarea normei didactice și care vor asigura planificarea, organizarea și supravegherea desfășurării stagiului de practică.

Conducerea nemijlocită a stagiilor se exercită de către specialiștii calificați, numiți mentori (îndrumători) la stagiile de practică, desemnați prin ordinul conducătorului din cadrul instituției unde masteranzii își desfășoară practica de specialitate, care vor monitoriza activitatea masteranzilor-stagiari. Practica se desfășoară în cadrul organelor de drept.

III. INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDIU

Practica de specialitate alături de celelalte unități de curs / module are un rol important în procesul didactic pentru a asigura masterandului posibilitatea dobândirii deprinderilor practice necesare desfășurării activităților specifice în cadrul organelor de drept. Astfel, există oportunitatea punerii în practică a cunoștințelor teoretice, a metodologiilor însușite la unitățile de curs de specialitate, contribuind în mare măsură la formarea viitorului specialist din cadrul organelor de drept. Pe parcursul realizării stagiului de practică, masterandul are posibilitatea de a culege, sistematiza și interpreta informații, date, materiale practice necesare pentru dezvoltarea competențelor profesionale.

Stagiul de practică constituie o parte integrantă a procesului de formare profesională inițială. Fiind un element al procesului educațional și principalul liant dintre procesul de învățământ și activitatea profesională, asigură formarea competențelor profesionale și acumularea experienței privitor la organizarea și realizarea activităților în domeniul profesional. Totodată are și drept scop verificarea aplicabilității cunoștințelor teoretice însușite de aceștia în cadrul programului de instruire.

Stagiul de practică este o unitate de curs obligatorie, inserată în curriculum universitar, a cărui durată este prevăzută în planul de învățământ elaborat în conformitate cu cerințele Regulamentului de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de Credite de Studiu, aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr. 1046 din 29 octombrie 2015.

Curriculumul privind organizarea și desfășurarea practicii de specialitate a fost realizat în baza *Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea stagiilor de practică în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (ciclul I - studii superioare de licență, ciclul II - studii superioare de master)*, aprobat de către Rectorul USARB, Natalia GAȘIȚOI, dr., conf. univ., la 24.10.2018, precum și în baza *Regulamentului privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică la ciclul II, studii superioare de master, domeniul de formare profesională 0421 Drept.*

IV. COMPETENȚE PREALABILE

Practicantul este masterandul care desfășoară activități practice pentru consolidarea cunoștințelor teoretice și pentru formarea abilităților, spre a le aplica în concordanță cu specializarea pentru care se instruieste.

Pregătirea specialiștilor de înaltă clasă este imposibil de realizat fără întărirea cunoștințelor teoretice acumulate de masterand în procesul de instruire. Masterandul practicant trebuie să posede cunoștințe teoretice remarcabile la unitățile de curs studiate pentru ca în perioada stagiului de practică să le completeze cu deprinderi practice.

Activitatea în cadrul practicii de specialitate oferă masterandului posibilitatea documentării, selectării și elaborării părții aplicative a tezei de master, având deja o pregătire teoretică temeinică în domeniul de cercetare.

În dependență de instituția în care masterandul va desfășura stagiul de practică (judecătoria, procuratură, inspectorate de poliție, birouri de expertiză judiciară, serviciul vamal, etc.) trebuie să dispună de cunoștințe de Teoria generală a dreptului, Drept penal – partea generală I, Organele de ocrotire a ordinii de drept, Etica și integritatea profesională, Dreptul muncii, Drept procesual penal aprofundat, Drept penal aprofundat, Criminologia: nivel aprofundat, Tehnici și procedee moderne de investigare penală, Probleme actuale de drept execuțional penal, Jurisprudența CtEDO în materie penală, Drept penal comparat, Tehnici speciale de investigare în justiția penală, Sociologia devianței, Individualizarea și aplicarea sancțiunilor de drept penal.

Stagiul de practică contribuie la fixarea cunoștințelor dobândite și la descoperirea valențelor practice ale unităților de curs studiate anterior.

V. COMPETENȚELE DEZVOLTATE ÎN CADRUL PRACTICII

Competențe generale:

- Cunoașterea conceptelor și metodelor științifice în domeniul științelor penale și criminologiei, care să contribuie la abordarea și dezvoltarea competențelor profesionale.
- Utilizarea celor mai pertinente și concludente reglementări legislative în scopul soluționării problemelor de drept material și procesual în domeniul științelor penale și criminologiei.
- Identificarea modalităților eficiente de perfecționare a conștiinței și culturii juridice a beneficiarilor programului.
- Aprofundarea capacităților de analiză și sinteză în scopul interpretării normelor de drept penal și procesual penal, cu evidențierea lacunelor normative existente și înaintarea propunerilor de *lege ferenda*.
- Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă continuă a legislației penale, procesual- penale și a practicii judiciare sub aspect de drept comparat.
- Elaborarea proiectelor de cercetare independentă în vederea valorificării realizărilor doctinare în domeniul științelor penale și criminologiei.
- Abordarea interdisciplinară și dezvoltarea continuă a competențelor profesionale în domeniul științelor penale și criminologiei în vederea executării autonome a sarcinilor profesionale.
- Soluționarea eficientă a problemelor de drept material și procesual penal în temeiul legislației în vigoare și consolidarea abilităților de leadership.
- Valorificarea și consolidarea conștiinței și culturii juridice profesionale din perspectiva exigențelor statului de drept.

VI. FINALITĂȚILE PRACTICII DE SPECIALITATE

Finalitatea practicii de specialitate, organizată în cadrul studiilor superioare de master, rezidă în consolidarea cunoștințelor teoretice acumulate în procesul de studii (SP 90 credite - anul I, sem.1, SP 120 credite - anul I) și perfecționarea abilităților, deprinderilor practice necesare pentru activitatea în cadrul unităților de practică, optând pentru diverse funcții, după cum urmează:

- a. Pentru masteranzii de la programul SP 90 credite: judecător-asistent al Curții Constituționale, procuror, judecător, avocat, avocat parlamentar, notar, registrator, executor judecătoresc, ofițer de urmărire penală, expert-criminalist, angajați ai Serviciului Vamal, Serviciului de Informații și Securitate, Inspectoratului General al Poliției al MAI, Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, organelor penitenciare, organelor administrației publice de specialitate, etc.
- b. Pentru masteranzii de la programul SP 120 credite: consultanți, experți, colaboratori ai organelor afacerilor interne, colaboratori ai organelor Serviciului de Informații și Securitate, colaboratori ai Serviciului vamal, colaboratori ai instituțiilor penitenciare, specialiști în cadrul organelor administrației publice centrale și locale.

O particularitate importantă a practicii constă în faptul că ea trebuie să aibă și un caracter de cercetare, pe lângă cel aplicativ. Activitatea în cadrul practicii de specialitate trebuie concepută și din perspectiva temei tezei de master, culegerii materialului practic, sistematizării și interpretării acestuia.

Stagiile de practică reprezintă un element esențial și în cadrul socializării profesionale a masteranzilor. Succesul absolvenților pe piața muncii va depinde, în bună măsură, de gradul în care aceștia vor cunoaște specificul activității profesionale.

Stagiile de practică urmăresc să completeze și să îmbunătățească cunoștințele dobândite pe parcursul activităților didactice desfășurate în ani de studii. Obiectivul principal este conștientizarea masteranzilor cu privire la importanța utilizării cunoștințelor teoretice dobândite în procesul de învățământ în procesul desfășurării stagiilor de practică în diferitele instituții.

Scopul final este urmărit în dependență de tipul stagiului de practică desfășurat de către masterand.

Ca urmare a desfășurării practicii de specialitate masterandul:

- ia cunoaștință cu modul de organizare și funcționare a instituției de practică;
- analizează și evaluează funcțiunile instituției de practică;
- înțelege procesele desfășurate în cadrul instituției de practică;
- recunoaște și înțelege diferite tipuri de informații, cum ar fi: profilul instituției de practică, viziunea și strategia, obiectivele activităților;
- cunoaște și înțelege politicile de resurse umane și de dezvoltare ale instituției de practică;

- stabilește legătura între cunoștințele dobândite și cerințele practice ale profesiei;
- intră în contact direct cu angajați instituției de practică, prin participarea la activitățile specifice domeniului lor de activitate;
- formează abilități: de autoevaluare a propriei activități practice; de a lucra în echipă prin utilizarea competențelor de comunicare la nivelul colectivului de muncă și în relațiile cu alți specialiști implicați; de analiză și sinteză privind evaluarea activității din cadrul instituției de practică.

№	VII. ETAPELE DESFĂȘURĂRII STAGIULUI DE PRACTICĂ
1.	<p>Repartizarea masteranzilor la locul de practică, inițierea în practica de specialitate prin desfășurarea instructajului pentru practică de către coordonatorul de practică desemnat de Catedra de drept și prezentarea documentelor reglatorii:</p> <p>a. Regulamentul privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică la ciclul II, studii superioare de master, domeniul de formare profesională 0421 Drept.</p> <p>b. Caietul–model al stagiului de practică // Disponibil: https://usarb.md/wp-content/uploads/2021/06/Caiet-de-practica%CC%86_master_mostra.pdf</p>
2.	<p>Prezentarea masterandului stagiar la locul desfășurării practicii unde mentorul: asigură organizarea și promovarea practicii în corespundere cu atribuțiile instituției de practică; întocmește graficul de promovare a practicii;</p>
3.	<p>Conducătorul de practică verifică condițiile, respectarea termenelor și conținutului practicii, acordă consultații metodice masteranzilor ce efectuează practica de specialitate, împreună cu mentorul urmăresc și înregistrează prezența la activitate a masterandului stagiar și semnaleză Catedra de drept privind eventualele abateri.</p>
4.	<p>Mentorul stagiului de practică asigură: supravegherea masterandului stagiar, asigură respectarea condițiilor de pregătire și dobândire de către practicant a competențelor profesionale planificate pentru perioada stagiului de practică, îl sprijină în realizarea programului de practică punându-i la dispoziție mijloacele necesare și avizează activitățile zilnice prin semnare în caietul de practică ținut de stagiar unde consemnează toate activitățile ce le desfășoară pe perioada practicii; în final printr-o referință îl va aprecia cu notă activitatea prestată, punctualitatea, disciplina și gradul de însușire a cunoștințelor și deprinderilor practice.</p> <p>Activitățile și documentările în perioada stagiului de practică se vor face cu respectarea strictă a regulilor stabilite prin Regulamentele proprii instituției de practică.</p>
5.	<p>Conducătorul de practică numit de Catedra de drept, va examina masterandul stagiar în baza: referinței, caietului de practică, raportului de desfășurare a practicii, relevanța activităților desfășurate în formarea profesională, evaluarea modului de susținere a raportului de practică.</p>

VIII. ACTIVITĂȚI DE LUCRU INDIVIDUAL ÎN CADRUL PRACTICII DE SPECIALITATE			
Nr. d/o	Conținutul lucrului individual	Modalitatea de realizare	Practica de specialitate
1.	Prezentarea generală a instituției în care se desfășoară practica: analiza cadrului legislativ; investigarea domeniului și obiectului de activitate; analiza statutului juridic al instituției de practică	Discuții în cadrul instituției de practică, studierea procedurilor și documentelor interne, activități practice	20
2.	Studierea și analizarea domeniilor și problemelor legate de activitatea instituției unde se desfășoară stagiul de practică: Organizarea și asigurarea funcționării organelor administrației publice centrale sau locale, a serviciile desconcentrate: statutul funcționarului public; drepturile și obligațiile funcționarului public ; răspunderea funcționarului public	Discuții în cadrul organizației, studierea procedurilor si documentelor interne, activități practic	30
3.	Analiza statistică a cazuisticii specifice instituției în care se efectuează practica, pe baza studiului retrospectiv al acesteia	Discuții în cadrul organizației, studierea procedurilor si documentelor interne, activități practice	50
4.	Studierea procedurilor de lucru aplicate în cadrul instituției de desfășurare a practicii în activitatea lor nemijlocită, soluționarea diverselor spețe, situații, cazuri, specifice de serviciu a instituției de practică.	Discuții în cadrul organizației, studierea procedurilor si documentelor interne, activități practice	30
5.	Studierea categoriilor și modului de întocmire de acte (a formularelor, tipizatorilor și a altor acte utilizate) specifice fiecărei autorități de locul desfășurării stagiului de practică	Discuții în cadrul organizației, studierea procedurilor si documentelor interne, activități practice	50
6.	Colectarea de material documentar pentru aspectul practic al temei de cercetare al tezei de an și în special al tezei de licență la locul desfășurării stagiului de practică Elaborarea unui diagnostic global în instituția analizată; Masterandul va identifica o situație particulară din instituția în care își desfășoară practica, o va analiza și va prezenta propuneri de îmbunătățire a acesteia Activitățile și documentările în perioada stagiului de practică se vor face cu respectarea strictă a regulilor stabilite prin Regulamentele proprii instituției.	Discuții în cadrul organizației, studierea procedurilor si documentelor interne, activități practice	70
7.	Sintetizarea și analizarea activităților la care a	Discuții în cadrul	30

	participat masterandul stagiar și le-a fixat în caietul de practică ca apoi să le poată formula în raportul final.	organizației, studierea procedurilor și documentelor interne, activități practice	
8.	Autoevaluarea satisfacției muncii la locul desfășurării stagiului de practică în vederea aprecierii carierei de urmat.	Discuții în cadrul organizației, studierea procedurilor și documentelor interne, activități practice	20
Total			300

IX. EVALUAREA STAGIILOR DE PRACTICĂ

Evaluarea curentă - se va realiza pe durata practicii, de către conducătorul de practică desemnat de catedra de Drept și mentorul (coordonatorul nemijlocit) de la locul practicii, luând în considerație participarea masterandului la lucrările programate și însușirea de către acesta a deprinderilor de executare sau coordonare a operațiunilor incluse în programul de pregătire.

Evaluarea finală. Examenul se susține în termen de 10 zile de la finalizarea stagiului de practică prevăzut în graficul activităților didactice. Stagiul de practică se apreciază cu notă de către conducătorii de practică desemnați de catedra Drept, ținând cont de:

- raportul cu privire la practica de specialitate care să conțină informații despre activitatea concretă pe care a desfășurat-o masterandul-stagiar, descrierea succintă a specificului activității instituției unde și-a desfășurat practica, probleme legate de securitatea muncii, concluzii și sugestii de realizare a stagiului de practică;
- referința (caracteristica) mentorului, (conducătorului nemijlocit), de la locul de desfășurare a practicii furnizată stagiului sub semnătură și ștampilă, o apreciere din care să rezulte numărul orelor efectuate, punctualitatea, disciplina și gradul de însușire a cunoștințelor și deprinderilor practice;
- analiza caietului de practică asupra realizării activităților și recomandărilor pe durata practicii de specialitate aprobate ca fiind realizate prin semnătura mentorului de la locul practicii pentru fiecare zi de activitate și în măsura posibilităților avizate prin ștampila unității;
- relevanța activităților desfășurate în formarea profesională;
- evaluarea modului de susținere a raportului de practică.

Caietul de practică, trebuie să cuprindă:

- descrierea entității în care s-a desfășurat practica, precizându-se: denumirea, forma de organizare, scurt istoric, principalele competențe, atribuții și activități desfășurate, sistemul relațional (1 – 2 pagini);

- descrierea, pe zile, a activităților practice desfășurate sub îndrumarea mentorului, a conducătorului practicii, desfășurate pe perioada practicii.

Masteranzilor cu experiență practică dovedită, de cel puțin un an în domeniul juridic și care își continuă activitatea de muncă în acest domeniu, li se vor atribui 10 credite pentru stagiul de practică în baza evaluării competențelor și recunoașterii experienței practice de către Catedra de drept.

X. POSIBILE LOCURI DE DESFĂȘURARE A STAGIULUI DE PRACTICĂ:

- organele judecătorești,
- organele procuraturii,
- organele de urmărire penală,
- avocatură,
- serviciul vamal,
- birourile de expertiză judiciară;
- alte subdiviziuni ale Ministerului Afacerilor Interne,
- Serviciul de informație și securitate,
- organele penitenciare,
- organele administrației publice de specialitate etc.

XI. RESURSE INFORMAȚIONALE

Cadrul legislativ de consultat :

1. Constituția Republicii Moldova: Legea Republicii Moldova din 29.07.1994 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.78, în vigoare din 27.08.1994.
2. Codul civil al Republicii Moldova, nr. 1107-XV din 06.06.2002 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 82-86 din 22.06.2002.
3. Codul penal al Republicii Moldova: Legea Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.128-129/2002, în vigoare din 12.06.2003.
4. Codul de procedură penală al Republicii Moldova: Legea Republicii Moldova nr.122-XV din 14.03.2003 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.104-110/2003, în vigoare din 12.07.2003.
5. Codul Contravențional al Republicii Moldova, nr. 218-XVI din 24.10.2008 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 3-6 din 16.01.2009.
6. Legea Republicii Moldova privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, nr. 1545 din 25.02.1998 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 50-51 din 04.06.1998.

7. Legea Republicii Moldova cu privire la avocatură, nr. 1260-XV din 19.07.2002 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 126-127/1001 din 12.09.2002.
8. Legea privind statutul ofițerului de urmărire penală, nr. 333 din 10.11.2006 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 195-198 din 22.12.2006.
9. Legea Republicii Moldova cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, nr. 320 din 27.12.2012 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 122-109/142 din 02.03.2013.
10. Legea Republicii Moldova privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 113-118/373 din 08.06.2012.
11. Legea Republicii Moldova cu privire la Procuratură, nr. 3 din 25.02.2016 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 69-77/113 din 25.03.2016.
12. Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială, nr.412-XV din 09.12.2004 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 1-4 din 01.01.2005.
13. Legea Republicii Moldova privind accesul la informație, nr.982-XIV din 11.05.2000 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 88-90 din 28.07.2000.
14. Legea Republicii Moldova cu privire la actele normative, nr. 100 din 22.12.2017 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 7-17 din 12.01.2018.
15. www.legis.md - adresa electronică a Ministerului Justiției Republicii Moldova, Registrul de stat al actelor juridice.